

Lei Man Pita To Rot — Marit Man, Katekis, Martir

God i laik serim laip na glori bilong em yet wantaim yumi. Olsem na God i mekim yumi wanwan i kamap long dispela graun bai yumi ken stap klostu long em, laikim em, na mekim wok bilong em. Long dispela pasin God i laik bai yumi kamap holi, olsem em yet i stap holi. Jisas i autim dispela tingting long taim em i bin tok: “Yupela i mas i stap stretpela manmeri tru, olsem Papa bilong yupela i stap long heven em i stap stretpela tru” (Mt 5:48).

God i makim na givim long yumi laip hia long graun. Em i makim de mama i karim yumi. Em i makim ples we yumi bai stap. Em i makim tu hamas krismas yumi bai stap hia. Em i bin makim tu taim bilong indai bilong yumi. Olgeta dispela samting God i makim pinis bambai long wok na wokabaut na pasin bilong yumi, yumi ken redi gut tru long kisim laip na glori bilong God na stap wantaim em long heven. God em i Holi Olgeta, olsem tasol, olgeta manmeri husat i stap wantaim em na i serim laip na glori bilong em, ol i tu i ken stap holi.

Long wanwan taim, Sios i save tokaut long bilip na laip na gutpela pasin bilong sampela man o meri na i makim ol long nem santu o bleset. Long dispela, yumi save bilip olsem: dispela man o meri i stap pinis wantaim God long heven na i pulap tru long laip na glori bilong em. Yumi Sios i mekim olsem bilong strongim wokabaut bilong yumi hia long graun bai yumi ken lukluk long laip bilong ol na kisim save, olsem wanem ol i winim heven. Long taim Pop i tokaut long nupela santu, olgeta manmeri bilong Sios i amamas. Tasol lain stret bilong dispela santu i amamas moa yet. Ol i amamas bikos ol i save, wanpela bilong ol yet i stap pinis wantaim God long heven. Ol i amamas bikos ol i gat wantok long heven. Yumi Sios bilong Papua Niugini tu i ken amamas moa yet bikos wanpela bilong yumi yet i kisim dispela nem pinis, em i Bleset **Pita To Rot**. Yumi mas amamas bikos long laip na pasin bilong Bleset Pita To Rot yumi ken kisim save hau yumi yet, ol manmeri bilong Papua Niugini, i ken kamap santu. Pita To Rot, long laip na pasin na indai bilong em, i makim stret rot i fit gut tru long kalsa na kastom na tingting na laip bilong yumi yet.

Long taim bilong Jeneral Asembli long yia 2004, yumi bin tokaut klia na strong: “Yumi yet i Sios i stap laip long Krai.” Tasol faiv yia i go pinis na sampela taim nek bilong yumi i no strong olsem bipo. Sampela taim kain kain hevi bilong kantri na problem long ples o insait long haus lotu bilong yumi yet i mekim na nek bilong yumi i go daun liklik. Pita To Rot i dai bipo tru, long yia 1945. 66 krismas i go pinis long indai bilong em! Tasol, olgeta samting yumi tokaut nau long en na yumi bin makim long Jeneral Asembli, em Pita To Rot i bin save pinis na i bihainim long laip bilong em! Yumi mas kisim save nau, hau Bleset Pita To Rot i makim long laip bilong em dispela tok: “Yumi yet i Sios i stap laip long Krai.”

Bipo long taim Pop Jon Pol 2 i makim Pita To Rot bleset, ol lain bilong Rabaul i bin i gat bikpela wok bilong painimut tru tru laip stori bilong Pita. Nogut sampela stori i kranki liklik bilong bilasim nating nem bilong Pita. Ol i bin kisim ripot bilong planti manmeri long ples husat i bin save long Pita long taim em i stap long skul o em i wok katekis. Ol i bin kisim tu ripot bilong famili bilong Pita yet. Ol i bin askim planti kwesten. Ol dispela ripot bilong laip stori ol i bin putim long wanpela buk na salim i go long Pop Jon Pol 2. Taitol bilong dispela buk i olsem: “Wok bilong kamap santu bilong wokman bilong God, Pita To Rot, Lei katekis (1912-1945).” Long dispela taitol tasol yumi gat namba wan mak bilong laip bilong Pita To Rot. Pita em i **lei man**. Em i no misinari o bisop o pater o rilijis. Nogat. **Em i lei man bilong Katolik Sios long ples.**

Long yia 2009, ol bisop bilong yumi i bin makim yia bilong ol **LEITI** bilong yumi Katolik Sios. Ol Leiti, em i olgeta bikpela lain man na meri bilong Sios. Em i olgeta Katolik papa na mama, wantaim olgeta bikpela manmeri, marit o singel. Em i olgeta lain Katolik manmeri i save mekim kain kain wok olsem: famili laip, politiks, pablik servis, eduken, helt, bisnis, wok bilong kamapim kaikai long gaden, na ol arapela samting bilong lukautim laip hia long graun. Long Papua Niugini yumi gat 1.6 milion Katolik manmeri. Liklik lain bilong ol, em ol bisop na pater, sista na rilijis. Tasol bikpela lain bilong yumi Sios long PNG em ol leiti. Wok bilong ol em bilong stiaim ol samting hia long graun, kamapim gutpela sindaun na pasin bilong bel isi long famili na komyuniti, skulim ol pikinini na yangpela, rausim ol samting i save bagarapim manmeri long ples, bung wantaim long stiaim laip long graun bai no gat sampela manmeri i sot long samting. Sapos 1 milion Katolik, man na meri i sanap

strong wantaim na taitim bun wantaim na wok bung wantaim na mekim wok long pasin we ol i soimautim na witnisim Jisas Krai long laip bilong ol, yumi inap mekim bikpela senis long kantri na Sios na famili na sosaiti bilong yumi. Sapos 1 milion Katolik, man na meri, i tek pat long dispela wok misin God i givim yumi ol leiti bilong Sios, maski moa long yumi tokaut, yumi bai soim tru olsem: “Yumi yet i Sios i stap laip long Krai.” Wantok bilong yumi Bleset Pita To Rot i bin soim yumi pinis rot, hau yumi ol lei man na meri bilong Katolik Sios long Papua Niugini i ken bihainim Jisas hia long as ples bilong yumi na kirapim kingdom bilong God hia long graun na bihain i go i stap wantaim em long heven.

Yumi save, “Yumi yet i Sios”, tasol wanem mining bilong dispela tok: “Stap laip long Krai?” Long kalenda bilong lotu ol i raitim tripela mak bilong Bleset Pita To Rot. Ol i bin raitim olsem: Pita To Rot, **MARIT MAN, KATEKIS, MARTIR**. Dispela tripela tok i makim hau lei man Pita To Rot i bin “Stap laip long Krai.” Dispela tripela tok i ken helpim yumi tu long kisim gutpela tingting, hau yumi olgeta lei man na meri bilong Katolik Sios i ken “Stap laip long Krai.”

MARIT MAN. “Stap laip long Krai” i min pastaim strongpela na gutpela famili. Famili em i ples we lei man na lei meri wantaim ol pikinini na ol arapela memba i bung wantaim, i stap wantaim na pre wantaim. Em i ples we wanpela i sapotim narapela. Em i ples we olgeta i kisim save long pasin bilong laikim narapela na i gro long pasin bilong kamap holi. Pita To Rot em i man bilong famili. Marit bilong em i stret na i gutpela tru. Em i putim famili i namba wan long laip bilong em. Sapos sampela taim hevi na wari i kamap long famili, em i wok strong na i soim stretpela pasin, gutpela tingting na laikpasin long arapela. Long gutpela marit bilong em, em i soim pasin bilong “Stap laip long Krai” long ol arapela lei manmeri insait long famili bilong ol.

KATEKIS. “Stap laip long Krai” i min, mekim gut wok God Papa i putim long han bilong yumi wanwan. God i no putim yumi hia long graun olsem bilas nating bilong ples. Nogat. God i givim yumi wanwan kain kain presen na save bilong lukautim dispela graun. Long wok bilong yumi, yumi inapim dispela plen bilong God na helpim arapela pipel. Pita To Rot em i man bilong wok. God i singautim em long mekim wok katekis. Olgeta save na strong, olgeta gutpela tingting na laikpasin em i gat, em i putim long dispela wok. Long wok katekis bilong em, em i soim pasin bilong “Stap laip long Krai” long ol arapela lei manmeri i gat kain kain wok long ples.

MARTIR. “Stap laip long Krai” i min tu, stap strong long bilip na bihainim skul bilong Katolik Sios. Kain kain pasin nogut bilong dispela graun i save traim bilip bilong yumi. Kain kain skul na toktok bilong narapela lotu, em tu i save traim bilip bilong yumi ol Katolik. Kain kain pasin tumbuna, olsem sanguma na poisin, em tu i traim bilip bilong yumi. Pita To Rot em i man bilong bilip. Em i givim laip bilong em olgeta long God. Em i laikim tru Katolik Sios inap long em i dai olsem martir. Long pasin bilong strongpela bilip, em i soim pasin bilong “Stap laip long Krai” long ol arapela lei manmeri i gat kain kain traim long laip bilong ol. (*Fr. Eki, Diocese of Mendi*)